

TRIBUNAL GHAL TALBIET ZGHAR

(GHAWDEX)

GUDIKATUR DOTTOR KEVIN MOMPALAO LL.D. Atem

Seduta tat-Tlieta 15 ta' Novembru 2016

Avviz Numru 28/2015

Mario u Doris konjugi Attard u Mario
u Rose konjugi Grima.

Vs

Francis u Mary konjugi Borg

It-Tribunal:-

Ra' l-avviz tat-talba prezentat fit-13 ta' Lulju 2015 li permezz tighu l-atturi talbu illi l-konvenut jigi kkundannat ihallas is-somma ta' elfejn tmien mija u wiehed u tmenin Ewro u disgha u hamsin centezmu (€ 2881.59) rapprezentanti hlas ta' appogg meta l-konvenuti zviluppaw il-propjeta taghhom li tinsab fi Triq il-31 ta' Marzu, Rabat, Ghawdex, meta appoggaw mal-propjeta ta' l-atturi; dan flimkien mas-somma ta' hames mitt Ewro rapprezentanti okkupazzjoni abbuza ta' airspace propjeta ta' l-atturi mill-konvenuti. Dan ghal total ta' tlett elef tlett mija u wiehed u tmenin Ewro u hamsin centezmu (€ 3381.50). Dan bl-ispejjes kollha kif mitlub fl-avviz u bl-imghax.

Illi l-konvenuti wiegbu ghal din il-kawza billi eccepew (1) l-preskrizzjoni (ma gie citat l-ebda artikolu) (2) n-nuqqas ta' kompetenza ta' dan it-Tribunal stante illi huwa mitlub jiddeciedi dwar okkupazzjoni abbuza da parti tal-konvenuti (3) l-konvenuti jghidu illi ma gie ezercitat l-ebda appogg (4) illi l-arja msemmija mill-atturi fit-tieni talba hija propjeta tal-konvenuti; salvi eccezzjonijiet uterjuri.

Ra' r-rapport tal-perit minnu nominat u sema lill-istess perit seduta stante.

Ra' l-atti kollha u d-dokumenti kollha esebiti.

Sema x-xhieda bil-gurament u ra' t-traskrizzjonijiet ta' l-istess xhieda.

Ra' d-digrieti kollha tieghu.

Ikkunsidra.

Illi l-ewwel eccezzjoni li trid tigi trattata hija dik tan-nuqqas ta' kompetenza ta' dan it-Tribunal stante illi jekk din tirnexxi kull indagni fil-mertu tkun inutli.

L-Artikolu 3(2) ta' l-Att ta' l-1995 li holoq it-Tribunal ghal Talbiet Zghar jippreciza li t-Tribunal hu vestit bil-gurisdizzjoni "biex jisma' u jaqta' biss it-talbiet kollha ta' flus ta' ammont ta' mhux iżjed minn ħamest elef euro (€5,000)".

Jipprovdi, mbaghad, fis-subparagrafu (5) tal-istess Artikolu 3 ghal dawk il-kwestjonijiet li jesorbitaw mill-gurisdizzjoni tat-Tribunal fosthom kawzi li jittrattaw kwistjonijiet ta' propjeta ta' beni immobbli.

Imkien l-Att precitat ma jirrestringi l-gurisdizzjoni tat-Tribunal ma' kumplikazzjonijiet o meno tal-meritu tal-kaz specifiku. U allura la dan ma jinghadx espressament fl-Att, il-vera intenzjoni tal-legislatur ma tistax hlief tigi ricerkata mil-ligi nnifisha.

Hu minnu li fil-kumpless tieghu l-Att V ta' l-1995 jipprovdi certament ghall-proceduri spediti u sommarji (Art 9(2)(a), snelliti minn regoli sagramentali ta' procedura.

Madanakollu, il-kwestjoni dwar jekk il-materja hijiex wahda ta' licenzjament jew ta' abbandun hi wahda ta' provi u tal-apprezzament dwarhom. Kwestjoni bhal din ma tistax tahrab la l-attenzjoni u wisq anqas il-gurisdizzjoni tat-Tribunal adit biex jindaga dwarha.

Jekk kull meta tinsorgi materja ta' din ix-xorta l-Gudikatur jaqa' fuq l-iskappatoja ta' kemm hu innifsu jqis il-materja ta' natura kumplikata biex b'hekk jiddeklina milli jittrattaha u jiggudikaha jkun tabilhaqq, fil-fehma ta' dan it-Tribunal, qieghed b'mod semplicistiku jabdika mid-doveri tieghu, jekk mhux ukoll jistultifika l-istess ligi li kkrejat it-Tribunal specjali. Tali affermazzjonijiet leggeri jew pronunzjamenti spiccjattivi la ghandhom jigu konsentiti u wisq anqas lodati jew segwiti.

Ghalhekk kien misthoqq illi dan it-Tribunal jidhol fid-dettal u jisma l-provi relattivi ghal dan il-kaz.

Jlrrizulta fil-fatt mill-provi illi l-kwistjoni hija doppja wahda dik li l-atturi isejhula kumpens ghal appogg u l-ohra hlas ghal okkupazzjoni ta' art abbuza.

Mill-provi jirrizulta li l-kwistjoni ma hijiex ta' appogg izda dwar jekk l-konvenut kellux dritt iqabblad bejt fil-hxuna tal-kantun kollha kemm hi u jekk iva hemmx lok ghal kumpens. Il-kwistjoni l-oħra hija kontestazzjoni dwar il-propjeta ta' l-arja. Din l-aħhar kwistjoni tohrog mill-kompetenza tat-Tribunal b'ispozizzjoni espressa tal-ligi u cioe is-sub inciz 5 ta' l-artikolu 3 tal-Kap 380. Fl-eccezzjonijiet tiegħu l-konvenut jikkontesta l-propjeta. Hawn jinghad illi l-kompetenza ma tiddependiex bilfors u unikament mit-talba tal-attur imma tista' tiddependi wkoll, fejn ikun il-kaz, mill-eccezzjoni tal-konvenut.

Jista' jkun għalhekk illi l-azzjoni għalkemm inizjalment tkun ta' kompetenza tat-Tribunal, din ma tibqgħax hekk meta vizwalizzata mill-perspettiva ta' l-eccezzjoni. U jekk l-eccezzjoni tkun qed tikkontesta d-dritt tal-propjeta dan zgur jirrendi lit-Tribunal inkompetenti. Dan jista' jgħri billi t-Tribunal necessarjament jigi, bħala konsegwenza tal-eccezzjoni u bħala parti mill-process, mitlub biex jiggudika t-talba quddiemu fuq konsiderazzjonijiet li mill-indoli tagħhom jeccedu l-kompetenza tiegħu.

Il-kwistjoni l-oħra ukoll tohrog minn idejn it-Tribunal għaliex titratta minn determinazzjoni ta' jekk l-agir tal-konvenut hux lecit u jekk fl-affermattiv kif ser jigi likwidat il-kumpens. Il-kumpens ma huwiex wiehed illi jrid jigi likwidat bħal kumpens ta' appogg normali izda huwa da liquidarsi skond kriterji li jridu jigu stabbiliti. Dan johrog mill-kompetenza ta' dan it-Tribunal.

Minhabba li dwar it-tieni parti tat-talba l-inkompetenza qed tohrog ukoll minn l-eccezzjoni tal-konvenuti huma għandhom ibgħat parti minn l-ispejjes.

Għaldaqstant dan it-Tribunal jaqta u jiddeciedi din il-kawza billi jilqa' t-tieni eccezzjoni tal-konvenuti, jiddikjara ruhhu inkompetenti sabiex jiddeciedi t-talbiet attrici u jastjeni minn li jiehu konjizzjoni ulterjuri tal-kaz. L-ispejjes jithallsu kawnti għal 5/6, minn l-atturi u 1/6 mill-konvenuti.

Kevin Mompalao

Gudikatur

Daniel Sacco

D/Registratur